

Hervadó rózsa

Egy hervadó rózsa a szobatársam,
Lankatag hajtja le fejét.
Csüggedten áll a vizespohárban,
Mintha kérdené: kellek-e még?

Olyan testvértelen és baráttalan,
Komisz sors elmetszette életét.
Konyuló szirma fakó sugárba hal,
Levél-karját bágyadtan tárja szét.

Félig bimbó még, szirmai nem nyílnak
És kinyílni nem fog már soha,
Míg más rózsák dús napfényben híztak,
Ő árván maradt, a mostoha.

Távol a naptól, távol a jó fénytől,
Félve borzongja szoba hűvösét,
Született drága szerelmességéből,
S puha, mint az igaz üdvösség.

Pohár víz lett a végtelen tengere,
Pohár víz vihará rázza csak.
Hogy vágyott ki a száguldó szelekbe,
Hol siker és halál játszanak!

Más rózsák nyíltak, magot neveltek,
Ez itt, szegény, magának maradt.
Szíve nem nyílt ki játszi szeleknek,
S most búval lakja a poharat.

Velem egy, szobában gubbaszt zajtalan.
Halkan fullad a szobalevegőn.
Minden átkos szép bánatom rajta van,
S ő a fájó másom és szeretőm.

Egy-egy szirma hullik az asztalra,
Vérszínű, mint az eleven szív.
Susogását semmi fül nem hallja.
Tiszta, örök nyugalomra hív.

Nyugtalanság most már hozzá nem férhet,
Bús szirmai egyre hullanak.
Fonnyadtak, égettek, tán nem is szépek
(Mint a szívemből szakadt szavak).

Nincs már ereje, hogy kinyújtózzon,
De beteg illata szebben bódít,
Míntha száz friss virág szagát egybe-
Mivel ez a rózsa — halódik. [hordom,

(Zombor, 1951.)

Anyám

A haját régi fodrász tornyozta,
Csipkés fekete blúzban esküdött,
Ünnepen e bús ruhát öltötte,
Szép sötét virág volt a nők között.

Régies kontyán szelídség honolt,
Szemén, homlokán bánat esőzött.
Kis hűgomat hordta szíve alatt
És keblére fehér rózsát tűzött.

Ezt a képét őrzöm a szívemben
S kicsiny rámában a szobám falán.
Víg az első világégés előtt —
S később minden dalt felejtett anyám.

Hová lettek ajkáról a dalok?
Tekintete bús sors felé révedt.
Gyöngye idege bántotta fájón,
Ahogy hulltak könnycseppek és évek.

Ó, mennyi baj, szegénység szakadt rá,
Nyomorunkat százszorosan fájta
Az ő anyás szíve, ebben égett
S már oly korán megért a halálra.

Jaj, félholtan cipelte gyászait,
Szelíden tett-vett a világon.
Halál virága nyílott körötte
És kerülgette nagy, sötét álom.

Sokan szerették a külvároson,
Mindenki bánatát megosztotta.
Csak örömuáktól húzóáott félre,
Sose lobbant nagy-nagy vigalomra.

Földtől, falutól elszakadt élte,
S tán a város égette el szívét.
Ott megtanult mindenben kétkedni,
De nem tudott erősen hinni még.

Kezét többé meg nem csókolhatom,
Panaszom sem hallgatja meg némán,
S ha rosszat teszek, szemrehányón már
Soha többé nem fog nézni énrám.

(1949.)

Régi városomban lépkedek...

Ennyi jázmin és ennyi illat,
Reggel napfény és este csillag,
Hosszú séták pompás tavaszban.
Óreg szívem, megint tavasz van.

Rózsa nyílik és bodza bódít.
Gyerekkorod olyan szép volt itt.
Mesés parkok, csupazöld utcák
Első csodás álmaid tudták.

Béke honolt... háború indult...
Csönget benned most is a régmúlt —
Zajos élet volt az iskolád,
Innen vitted, mi szép volt, tovább —

*

Megint tavasz, jár a körhinta,
Ezer szép lány úgy ragyog, mint a
Virággal dús nagy jázminbokrok
A parkban. Az ifjúság boldog.

Óriás fák, virágos cserjék
Alatt vonul egy más nemzedék,
Arcuk új. De ragyog és nevet.
Örök ifjú s végtelen menet.

*

Mézeskalács, céllövő sátor,
Sétál, csacsog iskolás tábor.
A gyermekhét sátrai tömve,
Sok gyerekszív gyüllad öröme.

Csacska dalok, kacagó szemek!..
Szeresd újra fogyó életed,
Mert a jövő, mi bennük csillan.
Lásd a múltad szép arcaikban.

Szagos fasor, langyos napsugár,
Téres utcán víg emlék dudál.
Itt volt első gyerekszerelmed,
Erről zengnek csodaszép kertek —

*

Hársfavrág hullott a fákról,
Mi álmodtunk egy kis madárról
Leánykámmal. Apja gépész volt,
Hittük: neki nyitva az égbolt,

Mert mozdonyt vitt zúgó síneken.
S a láthatár nyílt ki énnekem,
Ha olajos sapkáját láttam,
Öt szerettem a buksi lányban...

Csalogattak végtelen utak,
Hova nem jut el vaksi tudat,
Hanem sóvár álmok visznek el,
Hol a kék-zöld madár énekel —

*

És sétálok gazdag fasoron,
Ifjúságom visszaálmodom...
Az ember dús lesz, bárha szegény,
Ha szép emlék húz át életén.

Színes emlék, mint sebes madár,
S fellegek közt is hazatalál.
Megmelegszik itt a szívemen.
Emlék-madár, mesélj most nekem.

*

Kék vagy zöld volt régi madaram.
Mindig avval áltattam magam,
Hogy megfogom s eljutunk messze,
Szellőszárnyon csodaéletbe.

Átvágunk a viharos felhőn,
Hol villámok cikáznak zengőn,
S boldog liget csodája tárul,
Hol krajcár lóg s kenyér a fákrul.

Ahol nem sír semilyen gyerek,
Mert hullanak az édes kenyerek,
Krajcár is hull, a hintás néni
Zsebébe, ha hintáért kéri.

Piros kendő és piros kötény
Hull szállongó szirmok özönén
Az anyáknak majd a fák alatt,
Hogy mindig ifjak maradjanak.

Beh szép madár volt. Nem sikerült
Mefogni, mert egyre elrepült.
Egy rossz szó vagy gonosz tekintet
Vágott rám és vesztettem mindent.

Kismadár és álom menekült —
Aztán minden homályba merült.
A lápos tó, hol csónakáztunk,
S nádasban a madárra vártunk.

A vad megyeháza nagy parkja,
Hol jázmin a bodzát takarta,
Rózsák bújtak nagy fák ölébe
És tiszafák rengtek a szélbe.

Elmerült a csöndes, vén utca,
Hol vad álom-szekerét húzta
Néhány szurtos vasútagyerek,
Akik közül én is eredek.

Hiába vettünk fehéret reggel,
Ha szétmentünk vidám sereggel,
Este ingünk zöld volt, fekete.
Anyánk sírt. De másként lehet-e?

∴

Álomország sejtett tájára
Nem jutott el egy se magába.
Csatangoltunk szűrös nap alatt,
S elűztük a drága madarat.

Mindig elment a csodás madár,
Mert a hangos szótól messzeszáll.
A küszöbön, ha este ültünk,
Mégis láttuk: röpdös körülünk

A boldogság csinos madara,
És álmunkban csalt messze, tova.
Csalogatott, játszott, otthagyt —
A gyerekek, mondják, boldogok.

Igaz. Boldog, aki úgy vágyik,
Hogy semmire ér föl álmaig.
Csúfság, bánat nem rozsdásítja
Álma aranyát, mindig tiszta —

*

Öreg padon lehajtom fejem.
Szénailat száll a réteken.
És az utcák füve is szagos,
Friss kaszások vasa vágja most.

A napfényben hervadó füvek
Álmatagon hajtják fejüket
Vadvirágok puha ölébe
S rájuk borul az égbolt kékje.

Gyermekkorom visszaálmodom:
Mintha ringnék szénavánkoson.
Testem anyám hintázza lágyan.
Megint nyár jön. Jó lesz a nyárban.

Anyám kezem fogja majd, vezet.
Csatornához visz ki. Élvezet.
Fürdök vígan. Hogy lubickolunk,
Perzselő nap fogja oldalunk —

— Őszes hajam szél borzolgatja,
Szemem csukom egy pillanatra.
Megint megyék, megint lépkedek —
Vezess, vezess, jó Emlékezet...

(Zombor, 1951.)

Nikolajevics Mitya rajza: Szerémségi táj